

Marinarenys

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer de l'Església, núm. 37-39

Coordenades:

Latitud: 41.58159952029
Longitud: 2.5481508672237
UTM Est (X): 462335
UTM Nord (Y): 4603422

Classificació

Número de fitxa: 08006 - 373
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Element urbà
Estil / època: Contemporani
Segle: XX
Any: 1975
Autoria de l'element: Armand Olivé Milian
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: El mateix autor en va fer una restauració
Protecció: Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Restringit
Ús actual: Ornamental
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament d'Arenys de Mar (Riera del Bisbe Pol, núm. 8, 08350 Arenys de Mar)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 05/04/2023 - 07:16

Descripció

Mosaic realitzat per Armand Olivé Milian amb peces ceràmiques retallades que evoca motius mariners com els peixos, la barca de remes, les aus, el mar i el sol. Es va instal·lar en origen a l'oficina de Caixa de Pensions, a la Riera, però es va traslladar al pati del Museu Mollfuleda, on sota una carpa i durant un dies va ser restaurat pel propi Armand Olivé Milian. Es van substituir algunes peces trencades durant l'operació. Olivé Milian va utilitzar peces originals de la dècada de 1970 que encara conserva al seu taller.

Com d'altres dels molts mosaics que va realitzar Armand Olivé Milian, aquest no estava signat. Amb la restauració s'ha afegit una petita peça de ceràmica amb el nom d'Olivé Milian serigrafiada i amb la data de l'any al qual el va realitzar, 1975. Tampoc tenia un títol concret i a la pregunta de quin nom li donaria l'Olivé Milian va respondre sense dubtar, "Marinarenys".

Com diu l'historiador de l'art, Vicente de la Fuente, es tracta d'un art quotidià que al segle XXI va començar a desaparèixer. La destrucció d'algunes d'aquestes decoracions i la seva repercussió mediàtica van cridar l'atenció sobre unes peces i uns artistes fins ara oblidats i que, darrerament, estan recobrant el prestigi.

Observacions:

Vicente de la Fuente, en un text inèdit facilitat pel Museu d'Arenys contextualitza l'obra d'Armand Olivé. Explica que és dins el panorama de les dècades de 1960 a 1980 on s'integra la producció d'Armand Olivé Milian, artista que es pot considerar autodidacta. Estudia comerç, però de jove entra com aprenent al taller de Ramon Carrera Morales. Carrera (1924-2018) va ser un decorador, dissenyador i mosaïcista de reconegut prestigi a la seva època. La seva obra més coneguda és a l'església de Santa Agnès. Construïda com capella d'un convent per l'arquitecte Francesc de Paula i Villar, al carrer Sant Elies de Barcelona. L'any 1936, a l'inici de la Guerra Civil, la FAI va establir una txeca, on va ser assassinat el bisbe Irurita. L'any 1958 l'església conventual es va transformar en parròquia per l'arquitecte Leopoldo Gil Nebot, reforma que va incloure el mosaic de Carrera.

Després entra com a dibuixant a ACMA, Cristaleria Barcelonesa SA, que fabricaven el PLAVIT, petites tessel·les que recobrien moltes façanes i interiors als anys 60 del passat segle XX. És molt similar al Gresite, de fabricació italiana, però en aquest cas les tessel·les són de ceràmica.

D'aquesta època és el mosaic més antic, fins ara, localitzat a Arenys de Mar d'Armand Olivé Milian. Es tracta de la rosa dels vents al paviment del pati del Club Nàutic d'Arenys de Mar. La reforma dels espais socials del Club Nàutic van ser encarregades al 1966 a l'arquitecte Manel Valls i Verges (1912-2000). Nascut a Barcelona va desenvolupar una part de la seva obra a Arenys, on va ser arquitecte municipal. Titulat al 1940 va formar part del Grup R, tenint despatx juntament amb Josep Antoni Coderch fins inicis de la dècada de 1960.

Segons consta a la documentació conservada, respecte a les obres d'ampliació del Club Nàutic, la decoració del edifici, mobles, plafons ceràmics, terres, rajoles, mobiliari de jardí; va ser responsabilitat de l'empresa de Barcelona Nicolau & Perelló. Segons consta en la factura conservada, el mosaic va tenir un preu final de 20.026,25 ptes, tot sent instal·lat definitivament al juliol del 1969. A l'agost i a l'octubre de l'any 1969 i, novament, al 1972, el mosaic es va restaurar, ja que algunes tessel·les s'havien després.

És una època de grans encàrrecs i boom immobiliari. Però a Olivé no li agrada el material, segons paraules seves, el format de la rajoleta PLAVIT, de mida 1 x 1 cm, no li donava prou possibilitats d'expressió. Una necessitat creativa que el porta a experimentar en altres terrenys, com en el disseny de portades de llibre. Durant anys va ser un dels encarregats de les portades de les edicions dels guanyadors del Premi Planeta.

S'estableix pel seu compte després de fer el servei militar l'any 1965, primer en un taller a Sant Boi i finalment a Vilassar de Dalt. Treballa amb ceràmica reciclada. No encarrega peces. Només quan busca un color determinat una empresa de Vilassar li feia la peça amb el color serigrafiat i amb vernissos s'aconseguia el to desitjat. Treballa amb plafons decoratius per edificis d'habitatges, restaurants, esglésies o piscines. Són mosaics amb dissenys propis o a demanda del client. Però també va col·laborar amb diversos pintors realitzant el seus projectes decoratius en mosaic. Aquesta producció pot estar signada només amb el nom del pintor que proporcionava el cartó per fer el mosaic.

Dibuixants com Francesc Fornells-Pla (1921-1999) pintor i vitraller (obra seva és la decoració de la Pista de Gel del Barça, de les Piscines Picornell i molts vitralls en ciment); Pau Macià Pons (1917-1980), muralista, cartellista i il·lustrador o Jordi Vila Rufas (1924-2011), pintor i retaulista (com els retaules de Sant Joan de Vilassar de Dalt). Amb aquest últim va fer un mosaic per la façana de la Passió, a la Sagrada Família, al 1968-9, que després Subirachs va semi ocultar amb les seves escultures. A la dècada de 1980 treballa a Girona amb el pintor Lluís Roure (1945).

Moltes de les seves obres es troben en edificis privats però en espais públics, com porteries, façanes d'edificis o oficines bancàries. Això li ha donat molta visibilitat, però, fins ara, poc reconeixement de la seva autoria, un fet que ve donat perquè la majoria dels mosaics no els signava. Al principi de la seva carrera alguns van signats com Armand, però la signatura més coneguda és la d'Olivé Milian.

Els encàrrecs venien directament dels arquitectes responsables de l'edifici. El cas de les decoracions de les oficines de La Caixa és diferent. La dècada de 1970 és un moment d'expansió de les sucursals bancàries, en baixos comercials, per apropar-se a una potencial clientela que anava en augment. En un moment de prestigi de la ceràmica, s'opta per singularitzar les oficines amb obres d'art amb un material que la població percep com propi, popular i ben considerat. Aquesta política va ser seguida per altres bancs, caixes d'estalvis o serveis com el metro i ferrocarrils al mateix període. A localitats on la terrisseria és important, s'encarreguen les decoracions a artistes terrissers locals, com a Esparreguera, on les decoracions de La Caixa i el Banc de Sabadell són obra del terrisser Ivan Marín. Evidentment Olivé Milian no va ser l'únic artista en rebre encàrrecs per decorar oficines de La Caixa, l'entitat va recórrer a d'altres ceramistes, com Julia Lahiguera.

En el cas de l'oficina de de La Caixa a la Riera d'Arenys la decoració va ser inaugurada al 1975, donant-se total llibertat a Olivé Milián en l'elecció del tema a representar.

A inicis de la dècada del 2020, la fusió i reconversió de caixes i bancs en negocis digitals va comportar el tancament de nombroses de les antigues oficines d'atenció al públic. Una de les quals va ser la sucursal de la Caixa, a la Riera d'Arenys. L'edifici va ser enderrocat per construir-ne un de nou, però gràcies a un acord amb els nous propietaris el mosaic va poder ser arrancat de la paret. Aquesta complexa operació va donar l'oportunitat de descobrir com s'havia realitzat. El mosaic de més de 300 kg, s'havia dividit en tres grans fragments per la seva realització. Cada part estava composta per un suport de fibrociment, sobre el qual s'havien adherit les peces que conformen el dibuix. Després, amb cargols, cadascun dels tres fragments van ser emplaçats sobre la superfície sobre el mur [informació de Manel Picas, responsable del trasllat del mosaic].

Estem en un moment on els autors d'aquestes decoracions murals estan desapareixent, igual que les seves obres. L'acord al qual s'ha arribat entre particulars i l'administració pública, respecte a aquest mosaic, és un exemple de sensibilitat envers el nostre patrimoni històric més recent; aquell que veiem cada dia als carrers, a les nostres cases, als negocis que visitem i que no sempre valorem.

Història

Al setembre de l'any 2022 ingressa al Museu d'Arenys de Mar, procedent d'una antiga oficina de la Caixa de Pensions (actualment Caixabank) situada a la Riera del Bisbe Pol.

El tancament de l'oficina bancària on estava emplaçat i la seva transformació en habitatges, amenaçava la seva pervivència. Un acord amb els propietaris va permetre el seu ingrés al Museu i la seva instal·lació definitiva al pati del Museu Mollfuleda. L'arrancament de l'obra de la seva localització originària va permetre el seu estudi i atribuir-li una autoria.

No és l'única peça decorativa ceràmica que es conserva a Arenys d'aquest període tan ric i creatiu. Obra dels principals artistes, ceramistes i tallers es pot gaudir a diversos indrets d'Arenys amb signatures com les de Julio Bono, Vila Grau, Jordi Aguadé, Joan Rifà o el cas que ens ocupa, Olivé Milian.

Bibliografia

FUENTE BÉRMUDEZ, Vicente de la (nn.cc). *Marinarenys, mosaic d'Armand Olivé Milián* (inèdit).

Enllaços d'interès:

[Rondaller](#)

